Datum vergadering	25 november 2021
Omschrijving agendapunt	Verordening Participatiewet, Inkomen en Inburgering Sluis
Portefeuillehouder	wethouder M.J. Poissonnier-Dekker

Samenvatting

Door gewijzigde wet- en regelgeving vragen diverse bestaande verordeningen om aanpassing. Wij stellen voor om het bestaande beleid en de nieuwe regelgeving te bundelen in een nieuwe Verordening Participatiewet, Inkomen en Inburgering. Dit traject is afgestemd met onze adviesraad Sociale Zaken en de gemeenten Hulst en Terneuzen. Er is inhoudelijke consensus in Zeeuws-Vlaanderen. De opmerkingen van de adviesraad Sociale Zaken zijn bijgevoegd en waar mogelijk in de stukken verwerkt. Onze reactie staat in het voorstel.

De verordening is grotendeels voorzetting van bestaand beleid. Verder proberen we met de verordening te anticiperen op toekomstige regelgeving en te zorgen dat we wendbaar en flexibel zijn. De nieuwe opzet heeft ook als doel om het inzicht in de regelingen voor inwoners, bestuurders en medewerkers te vergroten. Hopelijk draagt het bij aan het optimaal benutten van de kansen die onze voorzieningen en regelingen bieden.

Op 1 januari 2022 treedt de nieuwe Wet inburgering in werking. In dit voorstel treft u een korte uitleg aan over deze wet, onze uitgangspunten en het financieel kader. Voor deze nieuwe gemeentelijke taak zijn criteria in ontwikkeling die worden opgenomen in de periodieke rapportage Sociaal Domein. De uitvoeringskosten inburgering (meicirculaire 2020) zijn meerjarig geraamd. Door uitstel van de nieuwe wet van 1 juli 2021 tot 1 januari 2022 vragen wij uw raad om een deel van de midden (€ 79.000) over te hevelen naar 2022. Dit om de samenwerking met vluchtelingenwerk te intensiveren en de huidige groep inburgeraars dezelfde dienstverlening te bieden als onder het nieuwe stelsel.

Aan de raad,

Aanleiding

Op 1 januari 2015 is de Participatiewet van kracht gegaan. Deze wet vervangt het voorgaande stelsel van Wet werk en bijstand, Wet sociale werkvoorziening en Wajong. Naar aanleiding hiervan stelden de Zeeuws-Vlaamse gemeenteraden in 2014 en 2016 verschillende verordeningen vast. In de afgelopen jaren hebben zich op verschillende gebieden ontwikkelingen voorgedaan. Dit maakt het nodig om het huidige beleid te actualiseren. Daarnaast krijgen we te maken met nieuwe en gewijzigde wet- en regelgeving in 2022. Allereerst een brede agenda (“breed offensief”) om de arbeidsmarktkansen voor mensen met een arbeidsbeperking te vergroten. Ook wordt de nieuwe Wet inburgering 2021 op 1 januari 2022 van kracht nadat deze eerder met een half jaar is uitgesteld.

Breed offensief

Het doel van deze agenda is om mensen met een arbeidsbeperking voor langere tijd, onder betere voorwaarden, aan het werk te krijgen. Zo moet het makkelijker worden voor werkgevers om mensen met een arbeidsbeperking aan te nemen. Daarnaast moeten kwetsbare inwoners meer hulp op maat kunnen vragen en wordt er een extra mogelijkheid geboden om niet alle inkomsten te korten op de uitkering om werk extra te stimuleren. Door de demissionaire status van het huidige kabinet heeft de tweede kamer het wetsvoorstel “breed offensief” (deels) controversieel verklaard. De tweede kamer neemt na het aantreden van een nieuw kabinet een besluit over verdere behandeling.

Wet inburgering 2021

Via de commissie samenleving / middelen (november 2020) is uw raad meegenomen in het proces en de inhoudelijke contouren van deze nieuwe wet. De ingangsdatum van 01-01-2022 is inmiddels definitief en ook de regeling- en het besluit inburgering zijn vastgesteld. Veel is centraal geregeld. De gemeentelijke beleidsvrijheid is beperkt. De uitvoering is opgedragen aan het college van burgemeester en wethouders. Onze visie en uitgangspunten over de uitvoering van deze nieuwe taak staan verderop in dit voorstel.

Welke opdrachten heeft de gemeenteraad?
In artikel 8, 8a en 8b van de Participatiewet staat dat de gemeenteraad bij verordening regels moet stellen. In 8a gaat het over regels met betrekking tot het verlagen van bijstand, het verlenen van een individuele studietoeslag en het verlenen van een individuele inkomenstoeslag. Op grond van artikel 8b moet uw raad iets regelen over re-integratievoorzieningen gericht op (beschut) werk en tegenprestatie. Tot slot wordt uw raad opgedragen iets te regelen voor het ten onrechte ontvangen van bijstand en de bestrijding van oneigenlijk gebruik van de wet. In de nu voorliggende verordening komen deze opdrachten, inclusief de regels ten aanzien van het nieuwe inburgeringsstelsel, samen.

De nieuwe Verordening Participatie, Inkomen en Inburgering
In de nieuwe verordening staan alle regels en mogelijkheden zoals die zijn opgenomen in de oude, in te trekken, verordeningen. Daarnaast anticiperen wij op toekomstige regelgeving zoals de nieuwe Wet inburgering en het “breed offensief”. Zo nemen we de artikelen 2.4.17 lid 3 (ondersteuning op maat), artikel 2.6.1 (inkomensvrijlating) en artikel 3.5 Giften op. Met dat laatste doen we recht aan vragen die vanuit uw raad zijn gesteld. Datzelfde geldt voor het algemener formuleren van het artikel met betrekking tot de studietoeslag (artikel 3.3). De vermogensgrens en het bedrag zijn geschrapt. Dit laatste biedt ons de flexibiliteit om beter aan te sluiten bij wijzigingen inde toekomstige, landelijke regelgeving. Het college verhoogt de individuele toeslag per 1 januari 2022 tot maximaal € 300. Hiermee komen we tegemoet aan een verzoek om in de geest van de voorgenomen harmonisering reeds een hoger bedrag te verstrekken. Definitief schrappen van de vermogenstoets is pas na inwerkingtreding van nieuwe wetgeving mogelijk. De basisbaan is als voorziening toegevoegd. Dit om mensen te ondersteunen die geen regulier werk kunnen vinden en niet in aanmerking komen voor een garantiebaan of beschut werk. Zo hebben die inwoners ook de kans op een duurzaam dienstverband. Basisbanen organiseren we samen met het WSP en Dethon.

Als college menen wij dat dit product bijdraagt aan de leesbaarheid van regelgeving. Zo ontstaat meer overzicht en duidelijkheid voor inwoners, bestuurders en medewerkers. Onze hoop is dat iedereen de kansen pakt die onze voorzieningen en regelingen bieden. Tot slot wordt de integratie van nieuwe inwoners verbeterd en bespoedigd.

De nieuwe Wet inburgering 2021
In de nieuwe Wet inburgering komt de regie over de uitvoering bij de gemeenten te liggen. Het college wordt verantwoordelijk voor de maatschappelijke begeleiding en het financieel ontzorgen van statushouders. Het uitvoeren van een brede intake, het opstellen van een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP) en de voortgang van het traject bewaken is verplicht.

Ook moeten wij inburgeringstrajecten voor statushouders inkopen. Een inburgeringstraject bestaat uit één van de drie leerroutes: de B1-route, de Onderwijs-route of de Zelfredzaamheidsroute (Z-route). Verder moet het traject in ieder geval de verplichte onderdelen Kennis Nederlandse Maatschappij (KNM), de Module Arbeidsmarkt & Participatie (MAP) en het Participatieverklaringstraject (PVT) bevatten. De taaleis wordt verhoogd van A2 naar B1. Gedurende de inburgering wordt het leren van de taal zoveel mogelijk gecombineerd met participatie (dualiteit).

Het aanbod dat wij moeten doen, verschilt voor statushouders en gezins- en overige migranten. Dit verschil is aangebracht omdat met name voor gezinsmigranten geldt dat er al een gezinslid hier in Nederland woont die de weg in de maatschappij kan wijzen. Daarnaast is de inschatting dat hun weerbaarheid en zelfredzaamheid groter is omdat zij geen vluchtgeschiedenis hebben. Voor statushouders krijgt de gemeente dus meer wettelijke taken. Dit is hierna schematisch uitgewerkt.

Aanbod	statushouders	Gezinsmigranten
Brede intake en opstellen PIP	X	X
Financieel ontzorgen	X	
Maatschappelijke begeleiding	X	
Leerroutes en KNM (kennis Nederlandse Maatschappij	X	
Participatieverklaringstraject	X	X
Module Arbeidsmarkt en Participatie	X	X
Participatie	X	

Beleidsuitgangspunten
Wij integreren statushouders en gezinsmigranten vlot en zonder schulden in onze samenleving, het liefst via duurzaam werk. Lokaal voeren we de wet uit met goed opgeleide regisseurs inburgering. De individuele inburgeraars, en niet de regels, staan centraal. Iedereen krijgt een individueel plan, dat past bij zijn of haar capaciteiten en persoonlijke omstandigheden. We bieden geruime tijd intensieve maatschappelijke begeleiding en financiële coaching. Deze ondersteuning wordt pas afgebouwd als de inburgeraar voldoende zelfredzaam is. Lokaal werken we hiervoor samen met Vluchtelingenwerk en een aantal vrijwilligers. Voor de inkoop van de leerroutes werken we samen met de gemeenten Hulst en Terneuzen. De duale component in de trajecten geven we vorm via het Werkservicepunt en Dethon. In de bijlage treft u een overzicht van het nieuwe stelsel, onze doelstellingen en uitgangspunten (bijlage 2).

Monitoring
In het door uw raad vastgestelde beleidsplan Sociaal Domein is een goed taalniveau voor alle inwoners als doelstelling geformuleerd om de ambitie ‘inclusief Sluis’ te realiseren. Wij noemen nog een aantal effecten die we met de nieuwe Wet inburgering 2021 willen bereiken.

- Een betere en snellere integratie van nieuwe inwoners;
- Inburgeraars hebben een hoger taalniveau en vaker duurzaam werk;
- Inburgeraars zijn zelfredzaam en ervaren minder vaak problemen.

Om deze doelstellingen te monitoren, ontwikkelen we passende indicatoren die we integreren in de periodieke rapportage Sociaal Domein. Hierbij sluiten we aan bij de verantwoording die wij moeten afleggen aan de rijksoverheid via het systeem van Single information, Single audit (SiSa).

Adviesraad sociale Zaken
De voorstellen zijn besproken met de Adviesraad Sociale Zaken. Het advies van deze raad is bijgevoegd (bijlage 3). Vooropgesteld zijn de aanbeveling voor technische aanpassingen verwerkt.

De adviesraad ziet de noodzaak in bundeling van regels om de integraliteit te bevorderen maar stelt ook dat er veel re-integratie voorzieningen zijn en het niet altijd duidelijk is wie, waarvoor in aanmerking komt. Met de bijlage in de verordening waar de voorzieningen worden gekoppeld aan de Zeeuwse Vlaamse re-integratieladder is dit opgelost. In beleids- en nadere regels werken we dit gedetailleerder uit. De adviesraad wordt hierbij betrokken.

Het voordeel om gezamenlijk met Hulst en Terneuzen leerroutes in te kopen ziet de adviesraad ook. Wel zijn zij bezorgd dat het lokale aanbod door centralisatie uiteindelijk verdwijnt. Wij beperken het risico door onze budgetten te bundelen met Hulst en Terneuzen en meerjarige overeenkomsten af te sluiten met de taalaanbieders. De intentie is een contract voor drie jaar met een optie tot verlenging. De aanbeveling van de adviesraad om extra aandacht te besteden aan de huidige groep inburgeraars, die nog niet voldoende zijn ingeburgerd, nemen we graag over.

Inkoop en Financiering
Gemeenten ontvangen voor de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering een bijdrage in de uitvoeringskosten (meicirculaire 2020). Deze bedragen zij meerjarig geraamd voor dit specifieke doel. Naast een bijdrage in de uitvoeringskosten krijgt elke gemeente een specifieke uitkering (SPUK-inburgering) voor de kosten van inburgeringsvoorzieningen zoals de leerroutes, de module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP), het Participatieverklaringstraject (PVT) en de maatschappelijke begeleiding. Op 1 oktober hebben wij de beschikking 2022 ontvangen. Voor onze gemeente is dit € 144.587, gebaseerd op 18 volwassen statushouders en 5 gezins- en overige migranten.

In Zeeuws-Vlaanderen is afgesproken om 80% van deze middelen te bundelen om een basisinfrastructuur educatie en inburgering in Zeeuws-Vlaanderen te realiseren. In afwijking van het gemeentelijk inkoopbeleid investeren we in een duurzame relatie met de twee bestaande taalaanbieders, op basis van ‘leren en ontdekken’, die nu ook al een groot deel van de trajecten inburgering, educatie en laaggeletterdheid verzorgen. Via deze samenwerking en een vorm van meerjarige budgetfinanciering verwachten wij, ondanks de beperkte volumes, lokaal trajecten aan te kunnen bieden. Voor de uitvoering van de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) werken we

samen met drie gemeenten, Werkservicepunt (WSP) en Dethon. Hiervoor stellen we 10% van ons budget beschikbaar.

Implementatiemiddelen 2021
Doordat de invoering van de wet is opgeschoven zijn nog niet alle incidentele middelen besteed aan de implementatie. Om de dienstverlening aan 'nieuwkomers' te optimaliseren, stellen we voor de samenwerking met vluchtelingenwerk te intensiveren. Naar verwachting verbetert de begeleiding en het financieel coachen van statushouders. Door de krachten van Vluchtelingenwerk en onze bestaande vrijwilligers te bundelen realiseren we 1+1 = 3. Het jaar 2022 zien wij als experiment. Ook delen wij de visie van de adviesraad Sociale Zaken om de dienstverlening aan de 'oude groep inburgeraars' op te schalen alsof zij onder het nieuwe stelsel vallen. Deze groep krijgt een nieuwe (brede) intake en een persoonlijk plan Participatie en Inburgering (PIP). Daarnaast worden de taallessen geïntensiveerd en zorgen we voor betere begeleiding. Tot slot zijn de geplande budgetcursussen nog niet uitgevoerd in 2021. De lessen starten in januari 2022.

Wij vragen uw raad om de niet bestede implementatiemiddelen voor een bedrag van € 79.000 over te hevelen naar 2022. Dit nemen we mee in de slotwijziging. De structurele uitgaven worden deels bekostigd uit een specifieke uitkering inburgering (alleen bestemd voor het specifieke doel), deels vanuit de reguliere begroting en deels via meicirculaire 2020. Een overzicht met betrekking tot de incidentele en structurele uitgaven treft u aan in de tabel.

Taak	€	Dekking
Leerroutes en PVT	115.000	SPUK inburgering (80%)
MAP en organisatie 800 uur Z-route	15.000	SPUK inburgering (10%)
Maatschappelijke begeleiding en PvT	15.000	SPUK inburgering (10%)
Proef met intensieve dienstverlening Vluchtelingenwerk	38.000	Implementatiebudget (overhevelen uit 2021)
Bestaande inburgeraars omzetten naar dienstverlening nieuwe stelsel	19.000	Implementatiebudget
Budgetcursussen huidige groep inburgeraars	22.000	Implementatiebudget
Reguliere post lopende trajecten	15.000	Meerjarenbegroting 2022
Uitvoeringskosten	74.000	Meerjarenbegroting (€ 67.000 in 2022)

Oostburg,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN SLUIS,

De secretaris, De burgemeester,

S.I. de Kievit-Minnaert mr. M.M.D. Vermue

Bijlage(n):

1. Verordening Participatie, Inkomen en Inburgering Sluis
2. Zeeuws Vlaamse uitgangspunten Inburgering
3. (Advies)raad Sociale Zaken

DE RAAD VAN DE GEMEENTE SLUIS

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 19 oktober 2021;

gelet op artikelen 149 en 150 van de Gemeentewet;

BESLUIT

1. kennis te nemen van de gemeentelijke uitgangspunten rondom de nieuwe Wet inburgering 2021;
2. het Financieel kader inburgering te bekrachtigen;
3. de Verordening Participatie, Inkomen en Inburgering Sluis vast te stellen, en;
4. de navolgende Verordeningen in te trekken:
    a. Re-integratieverordening Participatiewet Sluis 2015;
    b. Verordening loonkostensubsidie Participatiewet Sluis 2015;
    c. Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Sluis 2016;
    d. Verordening Verrekening Bestuurlijke boete Sluis 2015;
    e. Verordening individuele studietoeslag Participatiewet Sluis 2015;
    f. Verordening individuele inkomenstoeslag Participatiewet Sluis 2015;
    g. Verordening tegenprestatie Participatiewet Sluis 2015;
    h. Verordening inburgering Sluis;
    i. Handhavingsverordening gemeente Sluis 2010;
    j. Verordening Wet kinderopvang gemeente Sluis.

Sluis, 25 november 2021

DE RAAD VOORNOEMD,

De griffier,	De voorzitter,
mr. P.T.G. Claeijs	mr. M.M.D. Vermue